

На основу члана 15. Закона о државној управи („Службени гласник РС“ бр. 79/05, 101/07 и 95/10), а у вези са чланом 100. Закона о играма на срећу („Службени гласник РС“, бр. 88/11 и 93/12 – др. закон) и Правилником о информатичким карактеристикама опреме за приређивање игара на срећу преко средстава електронске комуникације, условима задовољавања и начину њиховог испитивања (“Службени гласник РС“ број 75/13) и члана 3. Споразума о пословно-техничкој сарадњи број: **021-01-37/2014-01** закљученог дана **23.04.2014.** године између Министарства финансија и Министарства одбране,

Министар финансија доноси

У П У Т С Т В О

о поступку, начину, процедури и детаљима испитивања испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу преко средстава електронске комуникације

Министарство одбране Републике Србије – Војнотехнички институт из Београда (у даљем тексту: ВТИ), улица Ратка Ресановића број 1, овлашћен је од стране министра финансија Решењем бр: 021-02-30/2014-01 од 10.02.2014. године, да врши испитивање испуњености информатичких карактеристика опреме коју приређивач игара на срећу преко средстава електронске комуникације мора имати на основу чл. 100. и 101. Закона о играма на срећу („Службени гласник РС“, бр. 88/11 и 93/12-др. закон), односно да врши испитивање „хардвера“ и „софтвера“ преко којих играчи учествују у играма на срећу и који омогућавају аутоматску размену података са сервером Пореске управе (у даљем тексту: ПУ).

ВТИ ће поступак испитивања вршити у складу са одредбама Закона о играма на срећу („Службени гласник РС“, бр. 88/11 и 93/12 – др. закон), Закона о тајности података („Службени гласник РС“ број 104/09), Закона о електронском документу („Службени гласник РС“, број 51/09) и Уредбе о посебним мерама заштите тајних података у информационо-телекомуникационим системима („Службени гласник РС“, број 53/11).

ПОСТУПАК ИСПИТИВАЊА ИСПУЊЕНОСТИ ИНФОРМАТИЧКИХ КАРАКТЕРИСТИКА ОПРЕМЕ ЗА ПРИРЕЂИВАЊЕ ИГАРА НА СРЕЋУ ПРЕКО СРЕДСТАВА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

Поступак испитивања испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу преко средстава електронске комуникације (у даљем тексту: сертификација) врши се на следећи начин :

1. ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ОД СТРАНЕ ПРИРЕЂИВАЧА ИГАРА НА СРЕЋУ/ПРОИЗВОЂАЧА ОПРЕМЕ

- 1.1 ВТИ је у обавези да на захтев приређивача игара на срећу/ произвођача опреме, преко средстава електронске комуникације (у даљем тексту: подносилац захтева) изврши проверу испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу преко средстава електронске комуникације, односно "хардвера" и "софтвера" преко којих играчи учествују у игри на срећу, у складу са одредбама Правилника о информатичким карактеристикама опреме за приређивање игара на срећу преко средстава електронске комуникације, условима задовољавања и начину њиховог испитивања.
- 1.2 Захтев се подноси ВТИ-у, на адресу улица Ратка Ресановића бр. 1, 11030 Београд, Србија, са назнаком „Захтев за добијање уверења о испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу путем средстава електронске комуникације“ (у даљем тексту: захтев). У поступку решавања по захтеву примењују се одредбе Упутства за проверу испуњености информатичких услова приређивача које сачињава ВТИ и одредбе Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97 и 31/2001 и „Службени гласник РС“, број 30/2010) уколико овим Упутством није другачије одређено.
- 1.3 ВТИ је обавезан да форму захтева и допунског захтева за добијање уверења о испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу путем средстава електронске комуникације који је саставни део овог Упутства, са неопходним обрасцима и упутством за њихово попуњавање, објави на свом званичном web сајту. (*Прилог 1 – Захтев, Прилог 2 – Допунски захтев*).
- 1.4 Активности које ВТИ обавља у процесу сертификације:
 - провера валидности података и документације подносиоца захтева;
 - разговор са подносиоцем захтева ради изјашњења које је од значаја за издавање уверења о испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу преко средстава електронске комуникације (у даљем тексту: уверење);
 - израда плана тестирања;

- прототипско тестирање узорка;
- on-line тестирање процеса подносиоца захтева (за одређене сегменте провере);
- анализа резултата прототипског и on-line тестирања;
- израда извештаја појединачних сегмената провере;
- издавање уверења.

2. УВЕРЕЊЕ И РОКОВИ

- 2.1 ВТИ је дужан да по извршеном испитивању, када утврди да опрема задовољава захтеване карактеристике, изда уверење о испуњености информатичких услова, најкасније у року од 6 (шест) месеци од дана подношења уредног захтева.
- 2.2 Уверење којим се потврђује испуњеност информатичких услова, као и допунско уверење о испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу преко средстава електронске комуникације, издаје се у форми и облику датом у прилогу овог Упутства и чини његов саставни део (*Прилог 3 – Уверење, Прилог 4 – Допунско уверење*).
- 2.3 Рок за завршетак испитивања и издавање уверења, прекида се за време које је подносиоцу захтева потребно да изврши допуну захтева, односно исправку уочених неправилности. По допуни захтева, односно исправци уочених неправилности рок из тачке 2.1 овог Упутства наставља да тече од дана на који је извршен прекид рока.
- 2.4 Уверење се издаје се роком важења од 10 (десет) година, уз обавезу редовног годишњег обнављања које се спроводи ради утврђивања континуиране испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу преко средстава електронске комуникације. Уколико приређивач сам не започне поступак редовног годишњег обнављања уверења, ВТИ о истом одмах извештава ПУ. ПУ на основу наведеног обавештења налаже приређивачу да покрене поступак редовног годишњег обнављања уверења. Приређивач је у том случају дужан да поступи на начин прописан у тачки 1.2 овог Упутства.
- 2.5 Уз издато уверење ВТИ ће подносиоцу захтева доставити спецификацију са критеријумима и роковима за редовно и ванредно обнављање уверења, која је саставни део овог Упутства (*Прилог 5 -Спецификација*).

- 2.6 Редовно годишње обнављање уверења обавезно је по протеку рока од 12 месеци од дана издавања уверења. Захтев за обнављање уверења подноси се у року од 12 месеци од дана претходно издатог уверења, односно обновљеног уверења. (*Прилог 6 – Захтев за обнављање уверења*)

3. ПОСТУПАК СЕРТИФИКАЦИЈЕ

Поступак испитивања се врши на основу докумената система менаџмента квалитета (у даљем тексту: ДСМК) који су израђени у складу са важећим домаћим и међународним стандардима: ISO/IEC 25051, ISO/IEC 26514, ISO/IEC 15288:2008, SRPS ISO/IEC 12207:2012, SRPS ISO/IEC14764, IEEE Std 729-1993, ISO/IEC 15939, ISO/IEC/IEEE 26512, ISO/IEC TR 24748-2, ISO/IEC 9126, ISO – 17799, SRPS ISO/IEC 27001, ISO 29119, као и са свим другим прописима и стандардима који регулишу ову област, а ВТИ их сматра потребним у поступку сертификације подносиоца захтева.

- 3.1 У поступку сертификације ВТИ је у обавези да изврши проверу:
- системског софтвера (оперативни систем, графичко корисничко окружење, драјвере „drivers“, јутилити програме- „utility program“);
 - апликативног софтвера, коришћеног од стране приређивача (платформа, лиценца, алгоритам, трансакције, стандард,...);
 - контролног софтвера;
 - мрежне и комуникационе инфраструктуре (софтвер, хардвер);
 - базе података (процес ажурирања, карактеристике базе података, заштиту базе података, мере заштите од неовлашћене употребе информационог система и губитка података);
 - физичка и логичка заштита;
 - податке о овлашћеним лицима утврђене Правилником и
 - алгоритме случајних бројева и добитака за сваку игру појединачно, која користи овај механизам за одређивање резултата.

- 3.2 ВТИ ће проверу из тачке 3.1 обављати кроз следећих 5 (пет) сегмената:

- А) РАЧУНАРСКЕ МРЕЖЕ;
- Б) СИСТЕМСКИ СОФТВЕР;
- В) КВАЛИТЕТ СОФТВЕРА ИГАРА НА СРЕЋУ (софтвер набављен на тржишту и сопствено развијени);
- Г) РЕГИСТРАЦИЈА И УПРАВЉАЊЕ НАЛОГОМ ИГРАЧА И

Д) БЕЗБЕДНОСТ ИНФОРМАЦИЈА.

Све сегменте из става 1. ове тачке, ВТИ треба да опише кроз ДСМК.

Део ДСМК, који описују методе и начин провере, носи одговарајући степен тајности који ВТИ примењује за такву врсту документације.

У складу са ДСМК, а као услов почетка процеса сертификације, приређивач/произвођач опреме, доставља ВТИ-у захтевану односно потребну документацију

3.3 У поступку провере сваког сегмента сертификације, ВТИ ће детаљно приказати подносиоцу захтева:

- потребну техничку и другу документацију;
- општи ДСМК;
- процедуру отклањања уочених недостатака-неправилности – рокови и достављање;
- критеријуме за редовно и ванредно обнављање уверења;
- форму и садржај уверења и
- ванредне догађаје и извештавање о истим.

Све сегменте сертификације ВТИ је обавезан да опише кроз ДСМК. Део ДСМК, који описују методе и начин провере су тајне које ВТИ примењује за такву врсту документације.

3.4 Неопходна документација на основу које ће ВТИ обављати проверу наведених пет (5) сегмената сертификације из тачке 3.2 је следећа:

За сегмент – А) Рачунарске мреже, потребно је доставити документацију:

- уговор о закупу, коришћењу или власништву простора где се налази рачунарски центар;
- уговор о извођењу рачунарске мреже (ако је ангажован спољни извођач);
- извођачки пројекат рачунарске мреже;
- извођачки пројекат за сваки рачунарски центар, у случају да их има више;
- уговор о коришћењу интернета и закупу интернет домена;
- уговор о набавци антивирусног софтвера, са подацима о лиценцама;
- уговор о набавци фајервола, са подацима о лиценцама;
- уговор са провајдером о изнајмљивању линија са криптозаштитом до удаљених локација;
- опис методе криптозаштите;

- процедуре – упутства за лица која обављају послове заштите рачунарске мреже;
- процедура у случају прекида интернет везе у току електронске трансакције и
- уговор са провајдером о закупу линије са криптозаштитом и 2 (две) адресе за успостављање VPN (Virtual Private Network) везе са ПУ и лабораторијом.

За сегмент – Б) Системски софтвер и хардвер, неопходно је доставити :

- купопродајни уговор-поруџбеницу за системски софтвер;
- купопродајни уговор-поруџбеницу за хардвер;
- документацију добијену уз купљени системски софтвер;
- документацију добијену уз купљени хардвер;
- уговор о одржавању хардвера, ако постоји;
- хардверску конфигурацију средстава електронске комуникације на којима је инсталиран системски софтвер, а која су предмет провере и
- документацију за систем архивирања (backup) и рестаурирања (restore) података.

За сегмент – В) Квалитет софтвера игара на срећу, потребно је доставити документацију која обавезно садржи податке о:

- софтверу набављеном од акредитованог произвођача, који се доказује путем:
 - оригинала или оверене копије купопродајног уговора за софтвере;
 - изјаве да инсталирани софтвер, по броју лиценци и верзији, јесте идентичан онима наведеним у уговору (или евентуално његовом анексу);
 - упутства за кориснике;
 - упутства за одржавање софтвера и
 - писменог доказа од произвођача софтвера о испуњењу стандарда квалитета софтвера, односно пројектних захтева у којем су наведени:
 - стандарди и математички или неки други модели по којима је пројектован софтвер;
 - стандарди по којима је вршена провера квалитета софтвера;
 - овлашћено тело које је верификовало квалитет софтвера и
 - права приређивача у случају откривања неправилности софтвера у току његове експлоатације.
- софтверу развијеном од стране подносиоца захтева, а који се доказује кроз:

- пројектне захтеве за израду софтвера;
- одлуку (решење) о изради софтвера;
- модел података са коришћеним алгоритмом (математички или неки други);
- план тестирања софтвера;
- опис тестирања софтвера;
- извештаје о тестирању софтвера;
- корисничка упутства;
- речник фраза и израза;
- упутства за одржавање софтвера;
- решење (сагласност) о увођењу софтвера у експлоатацију и
- изворни (source) код софтвера.

За сегмент – Г) Регистрација за управљање налогом играча, потребно је доставити документацију која описује:

- верификацију старости и идентитета;
- приватности;
- колачиће - „cookies“, уколико су исти потребни за реализацију игре;
- стартовање сесије играча;
- поузданост играња;
- систем наметнутих ограничења;
- прекид игре од стране играча или система и
- одржавање финансијских средстава играча.

За сегмент – Д) Безбедност информација, потребно је доставити документацију која обавезно садржи податке о:

- општој изјави о безбедности;
- безбедносној улози и одговорности запослених;
- управљању имовином;
- управљању кључевима за шифровање;
- политици безбедности података;
- контроли измена хардвера и софтвера у складу са политиком о безбедности;
- плану за опоравак од „испада“ система;
- надгледању и праћењу система;
- политици коришћења и контроли криптографије и
- контроли природе и очувању животне средине.

- 3.5 С обзиром на специфичност информационог система подносиоца захтева, ВТИ може, за потребе сертификације било којег сегмента, тражити и друге податке, као и другу специфичну-неопходну документацију, као и додатна појашњења.
- 3.6 У поступку сертификације сваког појединачног сегмента, из тачке 3.2 овог упутства, ВТИ ће сачинити посебан интерни извештај о резултатима испитивања из истог.
- 3.7 Интерни извештаји служе само за потребе ВТИ, тако да ће форму и садржину интерних извештаја ВТИ прилагодити свом пословном процесу.
- 3.8 ВТИ ће само у случају позитивног извештаја за све сегменте појединачно из тачке 3.2 обавезујућег упутства, издати уверење о испуњености услова.

4. РАЗМЕНА ПОДАТАКА ИЗМЕЂУ ВТИ-а И ПУ

Због потребе преузимања података, њихове обраде, као и достављања криптираних извештаја неопходно је обезбедити VPN (Virtual Private Network) везе између ПУ и ВТИ, приређивача и ВТИ-а и приређивача и ПУ.

У том смислу је:

- 4.1 ПУ у обавези да обезбеди VPN везу између сервера ПУ и ВТИ-а.
- 4.2 Приређивач у обавези да обезбеди VPN везу између сервера приређивача и ВТИ-а,
- 4.3 Приређивач у обавези да обезбеди VPN везу између сервера приређивача и ПУ.
- 4.4 У циљу обезбеђивања интегритета и безбедности података, ВТИ доставља извештаје и обезбеђује размену података између ПУ и ВТИ на начин којим обезбеђује потпуну заштиту података са степеном поверљивости којом се примењује на основу Споразума о тајности података, који језакључен између ВТИ и ПУ,
- 4.5 У домену надзора, ВТИ ће надзирати-проверавати пословне процесе приређивача, на начин, и до нивоа којег ће одредити ПУ. Надзор ће се вршити према алгоритмима које ће развити ВТИ за потребе контроле

игара на срећу а према захтеву ПУ.

5. ИЗВЕШТАЈИ ЗА ПУ И ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА

- 5.1 ВТИ је дужан да сачини детаљан извештај о издатим уверењима и исти достави ПУ у року од 15 (петнаест) дана од дана издавања уверења.
- 5.2 Извештај о извршеном испитивању доставља се подносиоцу захтева и ПУ у форми и облику који су дати у прилогу упустава и чине његов саставни део (*Прилог 7,8 и 9 – Извештаји о испитивању*).
- 5.3 ВТИ је дужан да, уз извештај о испитивању услова из тачке 3, уколико су испуњени услови достави и сагласност на **„Елаборат о спречавању нежељеног утицаја игара на срећу преко средстава електронске комуникације“**, који је урадио подносилац захтева, а сходно члану 6. Закона о играма на срећу.

6. УВЕРЕЊА - СЕРТИФИКАТИ ИНОСТРАНИХ ЛАБОРАТОРИЈА

- 6.1 ВТИ може признати сертификате иностраних лабораторија само на основу реципроцитета.
- 6.2 На основу достављеног оригиналног сертификата иностране лабораторије или превода на српски језик од стране овлашћеног судског тумача, као и пратеће документације преведене на српски језик од стране овлашћеног судског тумача, ВТИ може, према сопственој процени, донети одлуку о делимичном признању сертификата у виду скраћења обима и времена провере предметног сегмента контроле.

7. НАДЗОРНО ТЕЛО

- 7.1 Према споразуму између Министарства финансија и Министарства одбране, бр. 021-01-37/2014-01 од 23.4.2014.године, ВТИ ће одредити свог члана у Надзорном телу.
- 7.2 Надзорно тело се састаје по потреби, а најмање два пута годишње, са задатком анализе сарадње и преузетих обавеза.

ПРИЛОЗИ:

1. **Прилог 1:** Захтев за добијање уверења о испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу путем средстава електронске комуникације;
2. **Прилог 2:** Допунски захтев за добијање одобрења за приређивање игара на срећу путем средстава електронске комуникације;
3. **Прилог 3:** Уверење о испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу преко средстава електронске комуникације;
4. **Прилог 4:** Допунско уверење о испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу преко средстава електронске комуникације;
5. **Прилог 5:** Спецификација са критеријумима и роковима за редовно и ванредно обнављање уверења.
6. **Прилог 6:** Захтев за обнављање уверења о испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу путем средстава електронске комуникације;
7. **Прилог 7:** Извештаји о извршеном испитивању испуњености информатичких карактеристика опреме за приређивање игара на срећу преко средстава електронске комуникације.

Број: 021-01-37/2014-01

МИНИСТАР ФИНАНСИЈА

У Београду, 12. маја 2014. године

Лазар Крстић